

PRAVNI RED

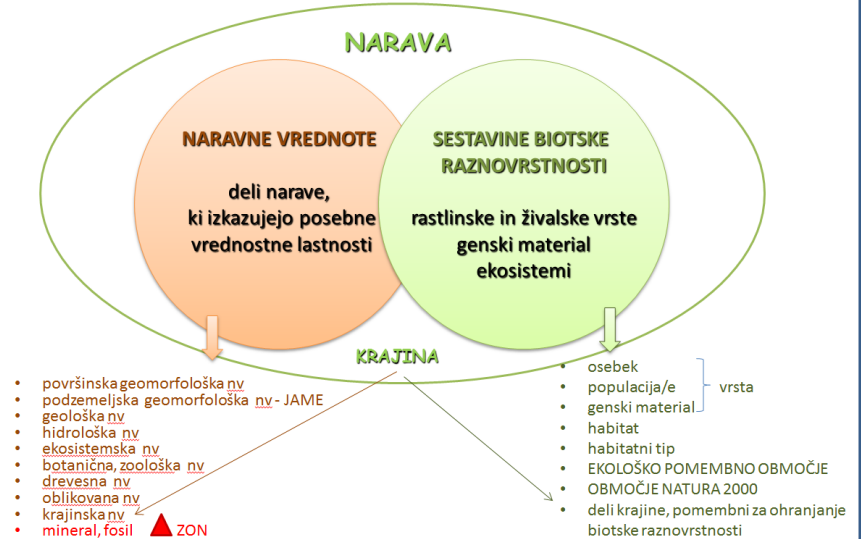
- Ustava Republike Slovenije
- mednarodne konvencije in sporazumi, ki jih je ratificirala RS
- Pravni red Evropske unije
- upravno pravo
- civilno in kaznovalno-prekrškovno pravo
- **ZAKON O OHRANJANJU NARAVE**
- ZAKON O VARSTVU PODZEMNIH JAM
 - podzakonski predpisi na ravni Vlade in ministra (ca. 50)
 - zakoni o zavarovanju območij (3)

▲ ZON: vožnja z vozili v naravnem okolju

PROGRAMSKI AKTI

- programi, načrti, strategije, akcijski načrti s področja ohranjanja narave

PREDMETI VARSTVA

UKREPI VARSTVA NARAVE (za NV in biotsko raznovrstnost)

▲ ZON

NEPOSREDNI UKREPI

- Pogodbeno varstvo
- Skrbništvo
- Zavarovanje
- Začasno zavarovanje
- Obnovev
- Označitev v naravi
- Omejitve ravnanj, ki ogrožajo ZŽV
- Omejitve ogledovanja in obiskovanja
- Obveznost ugotovitve prisotnosti obm. z varstv. statusom

POSREDNI UKREPI

- Naravovarstvene smernice
- Presoje sprejemljivosti vplivov planov
- Presoje sprejemljivosti vplivov posegov na naravo
- Prevlada druge javne koristi
- **Naravovarstveno soglasje**
- Dovoljenje za poseg v naravo
- Izravnalni in omilitveni ukrepi
- Odprava škodljivih posledic
- Spremljanje stanja

IZVEDBENI UKREPI

- SAMO NA ZAVAROVANIH OBMOČJIH
- Zakonita predkupna pravica
 - Vpis varstvenega statusa za zemljišča na ZO v ZK
 - Omejitev pravnega prometa z državno lastnino
 - Soglasje UE v prometu z nepremičninami na ZO
 - Razlastitev
 - Odkup zaradi omejitve lastninske pravice
 - Odškodninske odgovornosti države in lokalne skupnosti

SUBJEKTI VARSTVA NARAVE

- Načelno: VSE FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE
- Država/Lokalne skupnosti: - d/l organi
- nosilci j.s.l.
▲ **delitev pristojnosti**
- nosilci j.p.oob.

ORGANIZACIJA na ravni države/NADZOR

▲ ZON

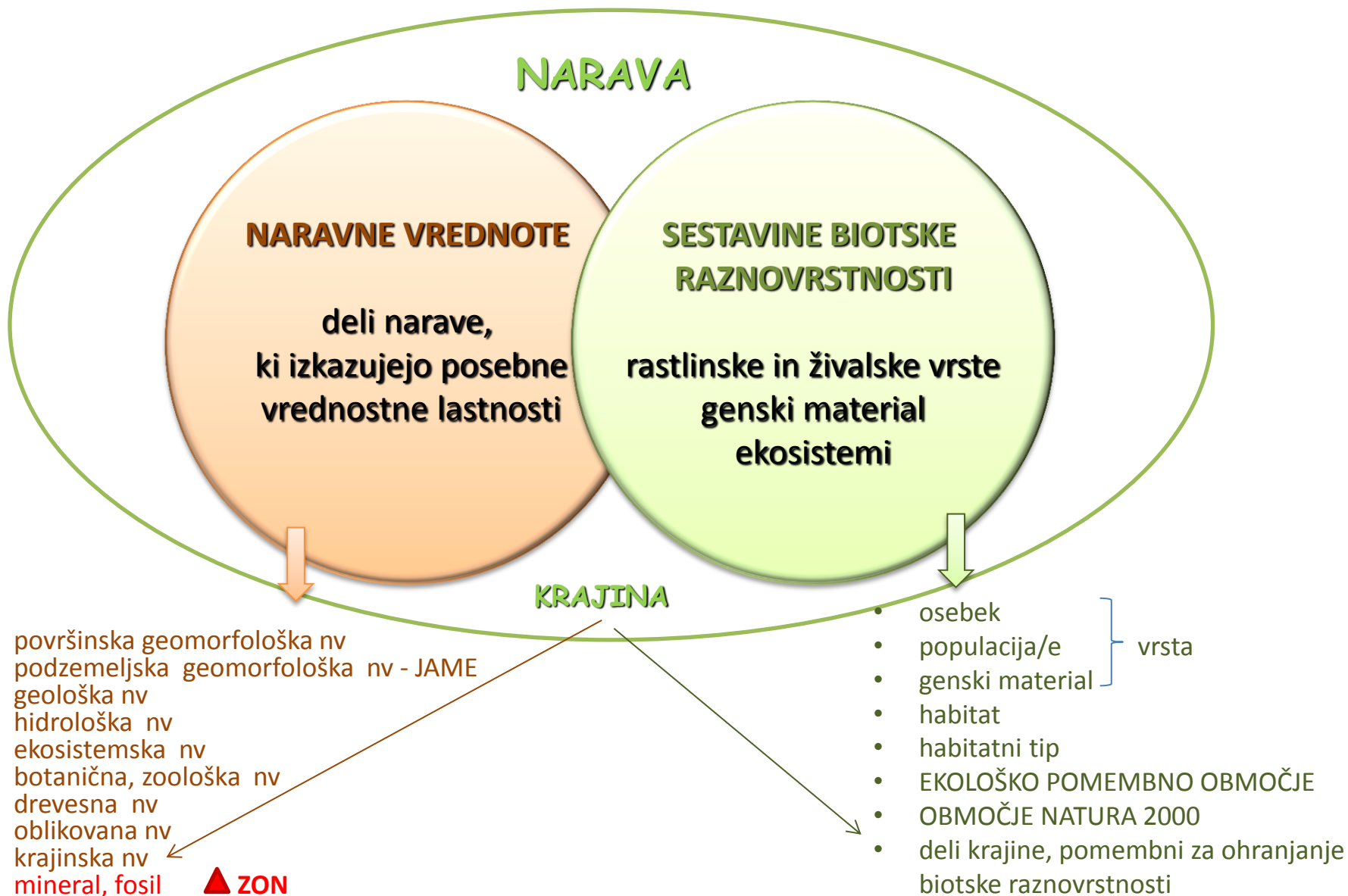
PRAVNI RED

- Ustava Republike Slovenije
 - mednarodne konvencije in sporazumi, ki jih je ratificirala RS
 - Pravni red Evropske unije
 - upravno pravo
 - civilno in kaznovalno-prekrškovno pravo
 - **ZAKON O OHRANJANJU NARAVE**
 - ZAKON O VARSTVU PODZEMNIH JAM
 - podzakonski predpisi na ravni Vlade in ministra (ca. 50)
 - zakoni o zavarovanju območij (3)
- ▲ ZON: vožnja z vozili v naravnem okolju

PROGRAMSKI AKTI

- programi, načrti, strategije, akcijski načrti s področja ohranjanja narave

PREDMETI VARSTVA NARAVE

MINERALI IN FOSILI

Varstvo narave

Zakon o ohranjanju narave

- MINERALI IN FOSILI NA NAHAJALIŠČIH

- MINERALI IN FOSILI, KI SO DOLOČENI ZA NV PO VRSTI ALI TIPU (IZJEMNI, REDKI)

Varstvo kulturne dediščine

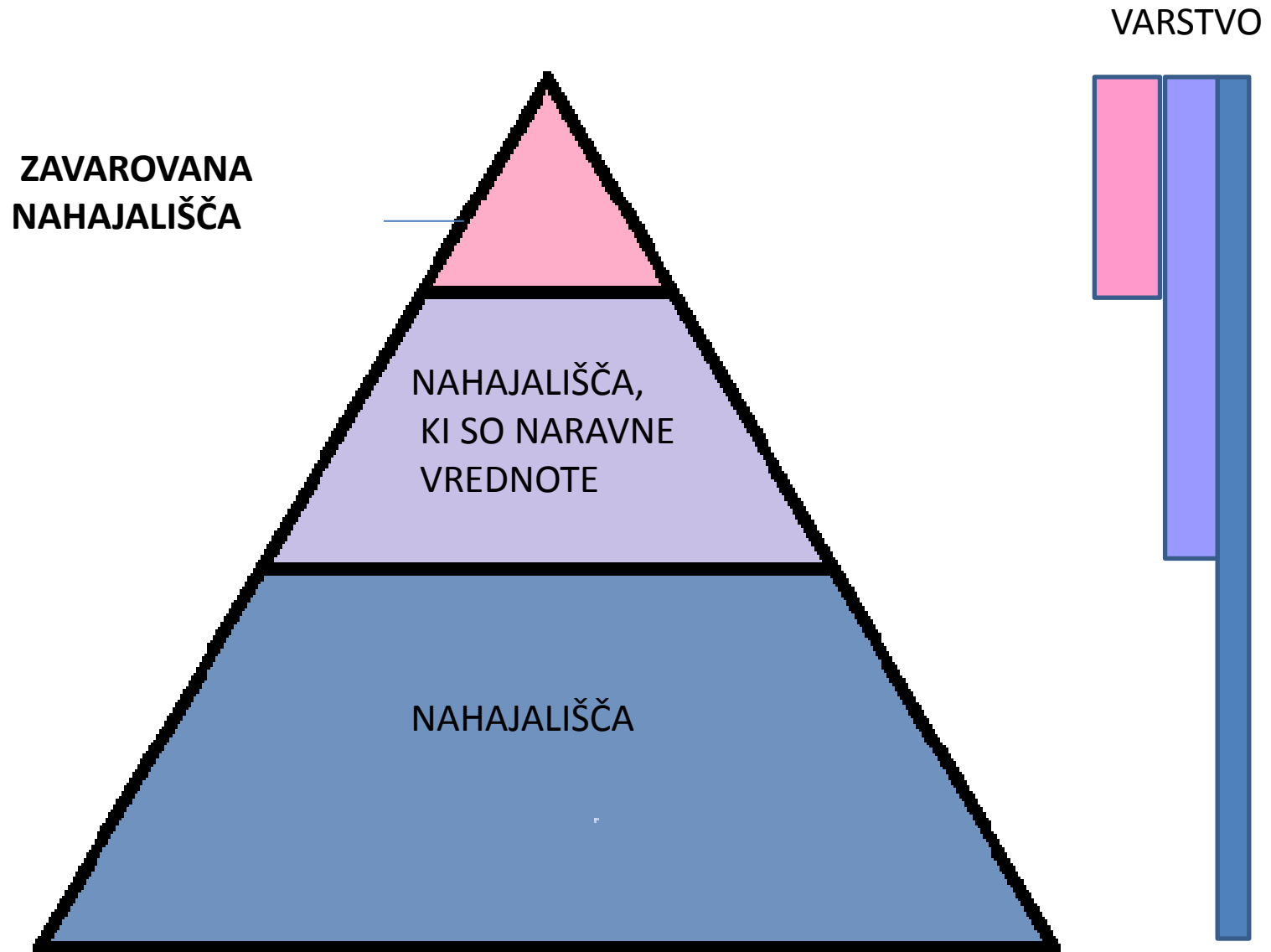
Zakon varstvu kulturne dediščine

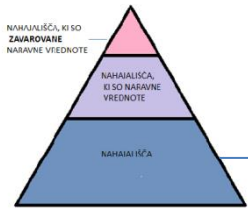

- MINERALI IN FOSILI, ODVZETI IZ NARAVE (PREMIČNI) – MUZEJSKE ZBIRKE

NAHAJALIŠČA MINERALOV IN FOSILOV

NAHAJALIŠČA SPLOŠNO VARSTVO

- odvzem iz narave na način, da se minerali in fosili ne poškodujejo
- v primeru najdb zaustavitve posegov in dejavnosti in zaščita najdb mineralov in fosilov ob izvajanju posegov in dejavnosti *za čas, da se ugotovi njihova vrednost in odloči morebitnem strokovnem odvzemu ali zaščiti nahajališča*

ENAKO OB ODKRITJU PODZEMNE JAME

NAJDBA MINERALA ALI FOSILA OB IZVAJANJU POSEGA ALI DEJAVNOSTI

Oseba
odgovorna za
izvedbo posega
ali dejavnosti

NAJDITELJ mora:

1. začasno ustaviti dela
2. najdbo zaščititi in
3. nemudoma obvestiti ZRSVN

ZRSVN najkasneje v roku 7 dni
- izda **varstvene** usmeritve za
nadaljnja ravnanja

izvajanje del
se lahko nadaljuje

m/f se zaščiti in
ohranja na kraju najdbe

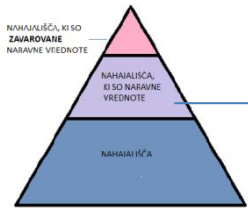
m/f se strokovno
odvzame z
nahajališča

ZAGOTOVITEV IZVEDBE

STROKOVNI NADZOR

Odvzeti m/f
ponudi v
hrambo
usposobljeni
muzejski org.

UGOTOVITEV, DA SO V.U. USTREZNO IZVEDENE ➔ **DELA SE NADALJUJEJO**

NAHAJALIŠČA – NARAVNE VREDNOTE

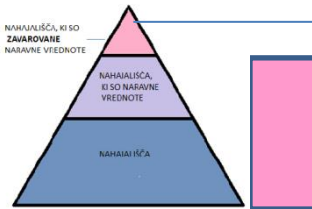
PRAVILNIK O DOLOČITVI IN VARSTVU NARAVNIH VREDNOT - GEOLOŠKE NARAVNE VREDNOTE

- odvzem iz narave le prostoročno, če se nahaja kot izoliran kos kamnine ali sedimenta, *razen izjemoma drugače z dovoljenjem ministrstva (pod pogoji in za določene namene)*

varstvene usmeritve

UKREPI VARSTVA NARAVE

- Zavarovanje
- Pogodbeno varstvo ali skrbništvo
- Označitev v naravi
- Omejitev ogledovanja in obiskovanja, . . .
- Naravovarstvene smernice
- Naravovarstveno soglasje
- Izravnalni ali omilitveni ukrep, . . .

ZAVAROVANA NAHAJALIŠČA

AKT O ZAVAROVANJU NAHAJALIŠČA, KI JE NARAVNA VREDNOTA -
NARAVNI SPOMENIK

- odvzem iz narave prepovedan, razen če je z aktom o zavarovanju določeno drugače

Varstveni režimi

IZJEMNI ALI REDKI MINERALI IN FOSILI

= MINERALI IN FOSILI, KI SO PO VRSTI ALI TIPU DOLOČENI ZA NARAVNO VREDNOTO

PRAVILNIK O DOLOČITVI IN VARSTVU NARAVNIH VREDNOT

Fosil

- fosil vretenčarjev /okostje, del okostja, zobje, odtis živali ali njenega dela, sled fosil/
- fosil nevretenčarjev brez trdnega ogrodja /odtis telesa ali sled živali /
- fosil žuželk /odtis telesa ali sled živali /

Mineral

- meteorit /skupek mineralov iz vesolja, najden na Zemlji/
- dravit

Naravna vrednota so vsi primerki take vrste ali tipa minerala ali fosila

NAJDITELJ **mora o najdbi obvestiti ZRSVN** in jo seznaniti o kraju najdbe ter o kraju in načinu hrambe.

Fosil ali mineral lahko hrani sam, če ima ustrezne pogoje, sicer ga mora ponuditi v hrambo muzeju.

Prepovedano dajati v promet!

Prepovedano izvoziti ali iznositi iz države, razen v skladu s predpisi varstva kulturne dediščine!

VARSTVO
MINERALOV IN
FOSILOPV,
ODVZETIH IZ
NARAVE
(PREMIČNI)

Mineral, fosil	Opis minerala, fosila
fosil vretenčarjev	okostje, del okostja, zobje, odtis živali ali njenega dela, sled živali
fosil nevretenčarjev brez trdnega ogrodja	odtis telesa ali sled živali
makro fosil rastlinske ali živalske vrste, ki je bila znanstveno prvič opisana na ozemlju Republike Slovenije	vsak s prostim očesom prepoznaven ostanek, sled ali odtis rastlinskega ali živalskega organizma, ki se nanaša na vrsto, znanstveno prvič opisano na ozemlju Republike Slovenije
paleozojski fosil: trokrparja, školjke, polža, ramenonožca, korale, iglokožca ali višje rastline oz. drugega makrofosila, ki je toliko ohranjen, da je taksonomsko določljiv do ravni rodu ali vrste	skelet, odtis telesa živali oz. rastline ali sled živali
fosil glavonožca	skelet ali odtis telesa ali sled živali
meteorit	skupek mineralov iz vesolja, najden na Zemlji

UKREPI VARSTVA NARAVE (za NV in biotsko raznovrstnost)

▲ ZON

NEPOSREDNI UKREPI

- Pogodbeno varstvo
- **Skrbništv**
- **Začasno zavarovanje**
- **Zavarovanje**
- **Obnovitev**
- Označitev v naravi
- Omejitev ravnanj, ki ogrožajo ZŽV
- Omejitev ogledovanja in obiskovanja
- Obveznost ugotovitve prisotnosti obm. z varstv. statusom

IZVEDBENI UKREPI

SAMO NA ZAVAROVANIH OBMOČJIH

- Zakonita predkupna pravica
- Vpis varstvenega statusa za zemljišča na ZO v ZK
- **Omejitev pravnega prometa z državno lastnino**
- **Soglasje UE v prometu z nepremičninami na ZO**
- Razlastitev
- Odkup zaradi omejitev lastninske pravice
- Odškodninske odgovornosti države in lokalne skupnosti

POSREDNI UKREPI

- Naravovarstvene smernice
- Presoje sprejemljivosti vplivov planov
- Presoje sprejemljivosti vplivov posegov na naravo
- Prevlada druge javne koristi
- **Naravovarstveno soglasje**
- Dovoljenje za poseg v naravo
- Izravnalni in omilitveni ukrepi
- Odprava škodljivih posledic
- Spremljanje stanja

SUBJEKTI VARSTVA NARAVE

- Načelno: VSE FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE
- Država/Lokalne skupnosti: - d/l organi
- nosilci j.sl.
- nosilci j.poob.

▲ *delitev pristojnosti*

OBVEZNOST IZVAJANJA UKREPOV VARSTVA

pogodbeno varstvo, zavarovanje, začasno zavarovanje in obnovitev

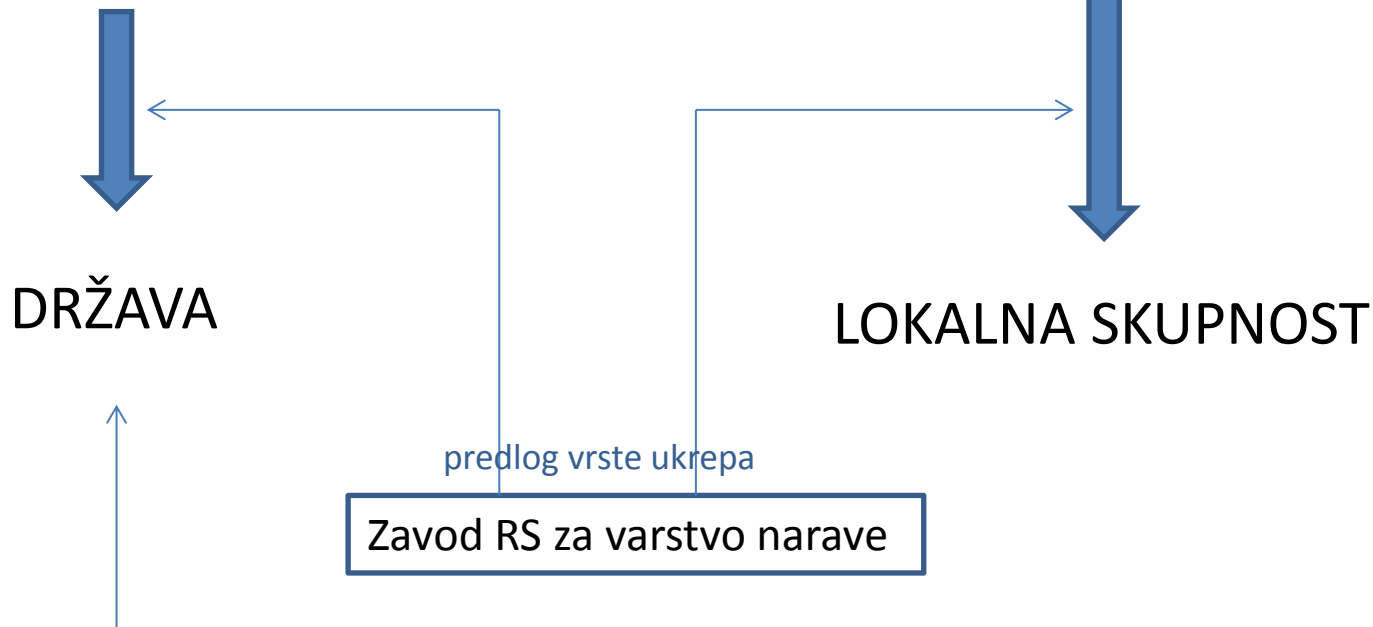
45. in 46. člen ZON

- Naravne vrednote državnega pomena

&

- Sestavine biotske raznovrstnosti

- Naravne vrednote lokalnega pomena

možnost nadomestnega ukrepanja, če je naravna vrednota ogrožena

IZVAJANJE UKREPOV VARSTVA

pogodbeno varstvo, zavarovanje, začasno zavarovanje in obnovitev na **NV DRŽAVNEGA POMENA**

▲ **ZON** 46. a člen

ENA ali VEČ LOKALNIH SKUPNOSTI

UKREPI VARSTVA

/razen začasnega zavarovanja/

Naravna vrednota državnega pomena

Postopek:

POBUDA ministrstva ALI ene ali več lokalnih skupnosti , v katerih je NV

DOGOVOR ministrstvo & lokalna/e skupnost/i

(zlasti: navedba nv, vrsta ukrepa, obveznosti seznanjanja ZRSVN o izvajanju ukrepa)

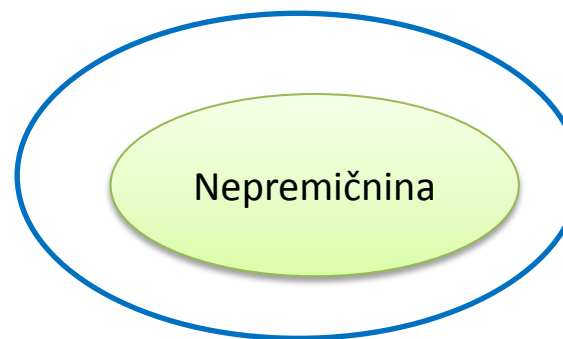
ZRSVN izvaja strokovni nadzor

Namen in cilj varstva se NE dosemeta → ZRSVN predlaga najprej lokalni skupnosti dopolnilne ukrepe , nato predlaga ukrep državi

Ukrep varstva: POGODBENO VARSTVO, SKRBNIŠTVO

47., 48. člen ZON

Naravna vrednota=

V zavarovanem območju

Varstveni cilj se dosega z: - opustitvijo ravnanj
- aktivnostmi

POGODBA O VARSTVU

oseba, ki **JE** lastnik nepremičnine
&:
ministrstvo/- pristojni org. lokalne
skupnosti/- upravljavci zo/- ZRSVN
(za ZRSVN sicer ni izrecno navedeno)

POGODBA O SKRBNIŠTVU

oseba, ki **NI** lastnik nepremičnine
&:
ministrstvo/- pristojni org. lokalne
skupnosti/- upravljavci zo/- ZRSVN
(za ZRSVN sicer ni izrecno navedeno)

SKRBNIŠTVO – POSTOPEK

▲ ZON, 48. člen

1. Opredelitev nalog, pogojev (o usposobljenosti) in obsega skrbništva
2. Ocena finančnega obsega skrbništva

Zakon, ki ureja javno naročanje
20.000,00 EUR (brez DDV)

nad

javni razpis po predpisanem postopku v zakonu, ki ureja javno naročanje

do

objava namere o sklenitvi pogodbe o skrbništvu na spletu

POGODBA O SKRBNIŠTVU

ZAČASNO ZAVAROVANJE

50. člen ZON

max. 2 leti

poškodovanje, uničenje
/neposredno ogrožanje/

del narave, za katerega
se upravičeno domneva,
da ima lastnosti NV

NV državnega ali
lokalnega pomena
▲ ZON

Postopek:

PREDLOG

poda kdorkoli

mnenje ZRSVN

soglasje ministra za kulturo
/kulturna krajina, SON po ZKD/

AKT O ZAČASNEM ZAVAROVANJU

sprejme minister/pristojni organ lokalne skupnosti

USTANAVLJANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ

▲ ZON 58.b člen

Strokovna pobuda/predlog
/z utemeljitvijo in okvirno prostorsko opredelitvijo/

Nacionalni program varstva narave ---- Operativni program varstva narave

Naravovarstvene strokovne podlage

/Osnutek izhodišč upravljanja območja z opredeljenimi varstvenimi in razvojnimi usmeritvami/

~~Osnutek akta o zavarovanju, ki ga potrdi Vlada/pristojni organ lokalne skupnosti~~
▲ Osnutek akta o zavarovanju, ki ga določi ministrstvo/pristojni organ lokalne skupnosti

Javna predstavitev in javna obravnava

Predlog akta o zavarovanju

Sprejem akta o zavarovanju na Vladi RS/pristojnem organu lokalne skupnosti / v Državnem zboru (narodni park, zavarovano območje, ki je izjemnega pomena za državo ali velikega mednarodnega pomena)

ZAVAROVANJE- USTANOVITEV ZAVAROVANEGA OBMOČJA

DRŽAVA / LOKALNA SKUPNOST

55. člen ZON

VLADA

PRISTOJNI ORGAN

DRŽAVNI ZBOR

LOKALNE SKUPNOSTI

narod.p., izjem.drž ali medn. p.

uredba

odlok

zakon

SKUPNA USTANOVITEV - DRŽAVA & LOKALNA SKUPNOST

uredba & odlok v enakem besedilu

/določitev načina izvajanja ustanoviteljskih pravic in obveznosti/

pogodba /podrobnejša ureditev medsebojnih razmerij/

ZAVAROVANJE NARAVNIH VREDNOT

državnega pomena s strani lokalne skupnosti

▲ ZON 46. a člen

ENA ali VEČ LOKALNIH SKUPNOSTI

ZAVAROVANJE

/razen začasnega zavarovanja/

Naravna vrednota državnega pomena

Postopek:

POBUDA ministrstva ALI ene ali več lokalnih skupnosti , v katerih je NV

DOGOVOR O ZAVAROVANJU NV DRŽAVNEGA POMENA NA RAVNI LOKALNE SKUPNOSTI

(zlasti: navedba nv, vrsta ukrepa, obveznosti seznanjanja ZRSVN o izvajanju ukrepa)

SKLENE ministrstvo & lokalna/e skupnost/i

ZRSVN izvaja strokovni nadzor

Namen in cilj varstva se NE dosemeta → ZRSVN predlaga najprej lokalni skupnosti dopolnilne ukrepe, nato predlaga ukrep državi

OBNOVITEV

poškodovane ali uničene naravne vrednote (d./l. pomena)

52. člen ZON

Postopek:

ZAHTEVNA OBNOVITEV
/strokovno in finančno/

**VLADA / PRISTOJNI ORGAN
LOKALNE SKUPNOSTI**

- sprejme odločitev o obnovitvi in določi:
 - ukrepe
 - vire financiranja

MANJ ZAHTEVNA OBNOVITEV
/strokovno in finančno/ ▲ ZON

MINISTRSTVO

- sprejme odločitev o obnovitvi nV državnega pomena s potrditvijo letnega programa dela upravljavca zo ali ZRSVN, v katerem se določi:
 - ukrepe,
 - potrebna finančna sredstva

▲ ZON Določbe 52. člena se ne uporabljajo za čiščenje onesnaženih podzemnih jam in drugih NV.

OMEJITEV PROMETA Z DRŽAVNO LASTNINO

85. člen ZON

Zavarovano območje (ZO)

Naravna vrednota (NV)

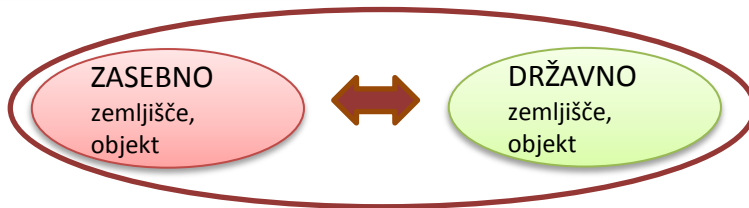

NI pravnega prometa !

razen izjemoma z **dovoljenjem** ministra:

▲ ZON: razen izjemoma z **dovoljenjem** ministra:

1. Menjava lastništva **ZO**

Pogoj: za varstvo nv in zo pomembnejše

2. Prodaja OBJEKTA S PRIPRAJAOČIM ZEMLJIŠČEM

Pogoj: če ne služi varstvu nv ali upravljanju zo /polovica kupnine se nameni za nv odkupe

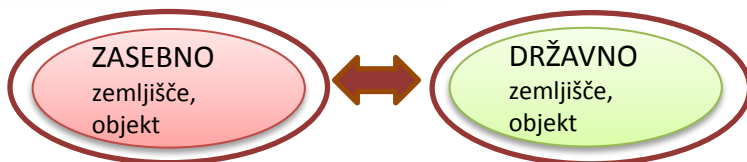
OMEJITEV PROMETA Z DRŽAVNO LASTNINO –izjeme

▲ 85. a, 85. b člen ZON

Zavarovano območje (ZO)

razen izjemoma z **dovoljenjem** ministrstva:

1. Menjava lastništva

Pogoj: za varstvo nv in zo pomembnejše

2. Prodaja OBJEKTA S PRIPRAJAOČIM ZEMLJIŠČEM

Pogoj pri 2. in 3.: če nepremičnina NI namenjena varstvu nv ali upravljanju zo /polovica kupnine za nv odkupe/

▲ Naravna vrednota (NV)

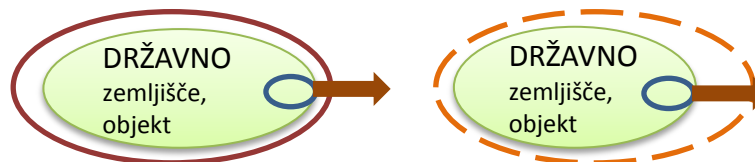
ZON: razen izjemoma z **dovoljenjem** ministrstva:

1. Menjava lastništva

znotraj te, druge NV ali ZO

2. Prodaja OBJEKTA S PRIPRAJAOČIM ZEMLJIŠČEM

3 . Prodaja ZEMLJIŠČA

NARAVOVARSTVENO SOGLASJE

▲ 105., 105.a člen ZON

- Možnost izdaje naravovarstvenega soglasja s pogoji
- Razširitev možnosti določitve primerov, ko se NS ne izda
- Naravovarstveno soglasje se nadomesti z okoljevarstvenim soglasjem
- Pravnomočnost naravovarstvenega soglasja kot pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja
- Prekinitev postopkov za izdajo gradbenih dovoljenj, ki so bili v teku ob uveljavitvi novele ZON - 8.julij 2014 in za katere je potrebna pravnomočna NS do pravnomočnosti odločitve o NS

ORGANIZACIJA na ravni države/NADZOR

▲ ZON, VII. Organizacija

DRŽAVNI ZBOR RS

VLADA RS

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Sektor za ohranjanje narave

AGENCIJA RS ZA OKOLJE
Sektor za ohranjanje narave

INŠPEKTORAT RS ZA OKOLJE IN PROSTOR
Inšpekcija za okolje in naravo

ZAVOD RS ZA
VARSTVO NARAVE

ZAVODI ZA UPRAVLJANJE
ZAVAROVANIH OBMOČIJ

KONCESIONARJI ZA UPRAVLJANJE
ZAVAROVANIH OBMOČIJ

▲ Naloge
Strokov. vodenje
Potrjevanje planov dela

▲ Naloge
Način upravljanja zo
Potrjevanje planov dela

▲ Naloge
Potrjevanje planov dela

Naravovarstveni nadzorniki

Prostovoljni nadzorniki

▲ Povečan obseg pooblastil –
prekrškovni organ

Društva v javnem interesu ohranjanja narave

Zastopniki interesov ohranjanja narave

Drugi
inšpektorati

*

Carinska
uprava RS

Generalna
policijska
uprava

*

* - naloge, povezane z
vožnjo z vozili v naravnem
okolju

NALOGE - Zavod RS za varstvo narave

▲ 117. člen ZON

(1) Zavod opravlja kot javno službo naslednje naloge:

1. spremlja stanje ohranjenosti narave,
2. zbira podatke o rastlinskih in živalskih vrstah, njihovih življenjskih prostorih in ekosistemi v sodelovanju z izvajalci javnih služb na področju usmerjanja gospodarjenja z naravnimi viri,
3. spremlja stanje biotske raznovrstnosti,
4. pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti,
5. evidentira in vrednoti dele narave,
6. pripravlja strokovne predloge za določitev statusa naravnih vrednot in razvrstitve naravnih vrednot v naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena,
7. spremlja stanje naravnih vrednot,
8. pripravlja strokovne predloge za ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena,
9. pripravlja strokovne predloge za zavarovanje,
10. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot državnega pomena,

11. sodeluje pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij tako, da spremlja pripravo načrta upravljanja, preverja njegovo skladnost s cilji in nameni zavarovanja in poda končno strokovno mnenje o sprejemljivosti načrta upravljanja zavarovanih območij,

12. upravlja z zavarovanimi območji, ki jih je ustanovila država, če je v aktu o zavarovanju tako določeno,
13. sodeluje v postopku izbire koncesionarja iz 43. člena tega zakona,
14. pripravlja strokovne predloge rdečih seznamov,
15. izvaja strokovne naloge na področju ohranjanja narave v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi,
16. daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave,
17. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.

(2) Zavod opravlja na podlagi javnega pooblastila te naloge:

1. pripravlja naravovarstvene smernice,
2. upravlja baze podatkov o naravnih vrednotah in sestavinah biotske raznovrstnosti,
3. daje mnenje iz 97., 104. in 153. člena tega zakona,
4. skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave,

5. izvaja strokovni nadzor na področju ohranjanja narave.

(3) Strokovni nadzor iz 5. točke prejšnjega odstavka vključuje zlasti: ➡

- sodelovanje predstavnikov organizacije, pristojne za ohranjanje narave, v strokovnih svetih upravljavcev zavarovanih območij, če upravlja z zavarovanim območjem javni zavod, oziroma na drugačen način, ki mora biti določen v aktu o zavarovanju, če je za upravljanje zavarovanega območja podeljena koncesija ali če z zavarovanim območjem neposredno upravlja ustanovitelj;
- izvajanje strokovnega nadzora pri izvajanju posegov v naravo, kadar se pričakuje odkritje naravnih vrednot;
- potrditev ustreznosti izvedenega omilitvenega ali izravnalnega ukrepa oziroma vmesnih faz izvajanja teh ukrepov, če je tako določeno v predpisu ali konkretnem pravnem aktu;
- izvajanje strokovnega nadzora pri upravljanju zavarovanih območij glede doseganja varstvenih ciljev;
- nadzor nad uporabo strokovnih metod in postopkov pri izvajanju naravovarstvenih nalog.

(4) Poleg nalog iz prejšnjih odstavkov opravlja zavod tudi te naloge:

1. strokovno pomaga lastnikom naravnih vrednot in lastnikom zemljišč na zavarovanih območjih,
2. sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja,
3. skrbi za ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave.

(5) S soglasjem ustanovitelja lahko opravlja zavod tudi druge naloge.

NALOGE - Zavod RS za varstvo narave

▲ 117. člen ZON

(1) Zavod opravlja kot javno službo naslednje naloge:

1. spremlja stanje ohranjenosti narave,
2. zbira podatke o rastlinskih in živalskih vrstah, njihovih življenjskih prostorih in ekosistemi v sodelovanju z izvajalci javnih služb na področju usmerjanja gospodarjenja z naravnimi viri,
3. spremlja stanje biotske raznovrstnosti,
4. pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti,
5. evidentira in vrednoti dele narave,
6. pripravlja strokovne predloge za določitev statusa naravnih vrednot in razvrstitve naravnih vrednot v naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena,
7. spremlja stanje naravnih vrednot,
8. pripravlja strokovne predloge za ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena,
9. pripravlja strokovne predloge za zavarovanje,
10. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot državnega pomena,
11. sodeluje pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij tako, da spremlja pripravo načrta upravljanja, preverja njegovo skladnost s cilji in nameni zavarovanja in poda končno strokovno mnenje o sprejemljivosti načrta upravljanja zavarovanih območij,
12. upravlja z zavarovanimi območji, ki jih je ustanovila država, če je v aktu o zavarovanju tako določeno,
13. sodeluje v postopku izbire koncesionarja iz 43. člena tega zakona,
14. pripravlja strokovne predloge rdečih seznamov,
15. izvaja strokovne naloge na področju ohranjanja narave v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi,
16. daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave,
17. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.

(2) Zavod opravlja na podlagi javnega pooblastila te naloge:

1. pripravlja naravovarstvene smernice,
2. upravlja baze podatkov o naravnih vrednotah in sestavinah biotske raznovrstnosti,
3. daje mnenje iz 97., 104. in 153. člena tega zakona,
4. skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave,
5. izvaja strokovni nadzor na področju ohranjanja narave.

(3) Strokovni nadzor iz 5. točke prejšnjega odstavka vključuje zlasti:

- sodelovanje predstavnikov organizacije, pristojne za ohranjanje narave, **v strokovnih svetih upravljavcev zavarovanih območij**, če upravlja z zavarovanim območjem javni zavod, oziroma na drugačen način, ki mora biti določen v aktu o zavarovanju, če je za upravljanje zavarovanega območja podeljena koncesija ali če z zavarovanim območjem neposredno upravlja ustanovitelj;
- izvajanje strokovnega nadzora **pri izvajanju posegov v naravo**, kadar se pričakuje odkritje naravnih vrednot;
- potrditev ustreznosti **izvedenega omilitvenega ali izravnalnega ukrepa** oziroma vmesnih faz izvajanja teh ukrepov, če je tako določeno v predpisu ali konkretnem pravnem aktu;
- izvajanje strokovnega nadzora **pri upravljanju zavarovanih območij** glede doseganja varstvenih ciljev;
- nadzor nad uporabo strokovnih metod in postopkov **pri izvajanju naravovarstvenih nalog**.

(4) Poleg nalog iz prejšnjih odstavkov opravlja zavod tudi te naloge:

1. strokovno pomaga lastnikom naravnih vrednot in lastnikom zemljišč na zavarovanih območjih,
2. sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja,
3. skrbi za ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave.

(5) S soglasjem ustanovitelja lahko opravlja zavod tudi druge naloge.

NALOGE - Upravljavci zavarovanih območij

133. člen ZON

(1) Upravljavec zavarovanega območja opravlja varstvene, strokovne, nadzorne in upravljaljske naloge na zavarovanem območju.

(2) Upravljavec opravlja kot javno službo te naloge:

1. pripravlja predlog načrta upravljanja;

2. sprejema letni program dela na podlagi načrta upravljanja **in poročilo o izvajanju letnega programa dela za preteklo leto ter** opravlja oziroma skrbi za opravljanje v programu dela oziroma načrtu upravljanja določenih nalog;

3. sodeluje z lokalnimi skupnostmi pri doseganju namena zavarovanja in zastavljenih ciljev varstva in razvoja zavarovanih območij;

4. stalno spremlja in analizira stanje narave, **biotske raznovrstnosti** in naravnih vrednot na zavarovanem območju;

5. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih v zavarovanem območju in izven njega, če so ta območja območno povezana z zavarovanim območjem;

6. upravlja nepremičnine, ki so v lasti ustanovitelja na zavarovanem območju, za potrebe upravljanja, če je v aktu o zavarovanju tako določeno;

7. sodeluje z zavodom pri pripravi naravovarstvenih smernic za del, ki se nanaša na zavarovano območje;

8. **izvaja ukrepe varstva na zavarovanem območju;**

9. sklepa pogodbe za varstvo naravnih vrednot na zavarovanem območju iz 47.člena tega zakona;

10. sklepa pogodbe o skrbništvu nad naravnimi vrednotami na zavarovanem območju iz 48. člena tega zakona;

11. usklajuje in spremlja izvajanje raziskovalnih nalog v zvezi z zavarovanim območjem;

12. skrbi za vzdrževanje, obnavljanje in varovanje naravnih vrednot na zavarovanem območju;

13. skrbi za predstavljanje zavarovanega območja;

14. sodeluje z lastniki zemljišč na zavarovanem območju, jim strokovno pomaga in svetuje;

15. pripravlja in vzdržuje poti in označbe ter drugo infrastrukturo, ki je namenjena obisku zavarovanega območja;

16. vodi obiskovalce po zavarovanem območju;

17. zagotavlja dostop do informacij o zavarovanem območju.

(3) Letni program dela na podlagi načrta upravljanja in poročilo o izvajanju letnega programa dela za preteklo leto upravljavec posreduje ministrstvu v soglasje.

(4) Na podlagi javnega pooblastila izvaja upravljavec neposredni nadzor na zavarovanem območju in upravlja z bazami podatkov, ki se nanašajo na zavarovano območje, v skladu s tem zakonom.

(5) Ne glede na določbi drugega in tretjega odstavka tega člena se lahko v aktu o zavarovanju določi, da opravlja upravljavec samo nekatere naloge iz drugega in tretjega odstavka tega člena, če je s tem izpolnjen namen, zaradi katerega je bilo območje zavarovano.

ZON - ZTNP

- Odnos dveh zakonov, pri čemer je ZTNP akt o ustanovitvi zavarovanega območja
- V TNP veljajo vse systemske rešitve iz ZON
- Posebne – drugačne rešitve so z ZTNP lahko določene, morajo pa biti posebej utemeljene
- 30. člen ZTNP - v postopkih sodeluje upravljavec z mnenjem
- 42. čl. : - Sodeluje s strokovno organizacijo pri pripravi ... z mnenjem za del, ki se nanaša na narodni park

UPRAVLJANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ

59.,117. & 130. čl. ZON

ŠIRŠA ZAVAROVANA OBMOČJA

- upravlja javni zavod
- se podeli koncesija za upravljanje
- *upravlja ZRSVN - z zav. obm., ki jih je ustanovila država in če je v aktu o zav. tako določeno*
- se poveri upravljanje javnemu zavodu , ki je ustanovljen z namenom usmerjanja trajnostnega gospodarjenja naravnih dobrin

OŽJA ZAVAROVANA OBMOČJA

- upravlja ustanovitelj neposredno v režijskem obratu
- se podeli koncesija za upravljanje
- *upravlja ZRSVN - z zav. obm., ki jih je ustanovila država in če je v aktu o zav. tako določeno*
- se poveri upravljanje javnemu zavodu , ki je ustanovljen z namenom usmerjanja trajnostnega gospodarjenja naravnih dobrin

UPRAVLJANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ

▲ 59., 117. & 130. čl. ZON

ŠIRŠA ZAVAROVANA OBMOČJA & OŽJA ZAVAROVANA OBMOČJA

- upravlja javni zavod
- upravlja ustanovitelj neposredno v režijskem obratu
- se podeli koncesija za upravljanje
- *upravlja ZRSVN - z zavarovanim območjem, ki ga je ustanovila država in če je v aktu o zavarovanju tako določeno*
- se poveri upravljanje javnemu zavodu , ki je ustanovljen z namenom usmerjanja trajnostnega gospodarjenja naravnih dobrin

▲ en upravljavec upravlja več zavarovanih območij

▲ možna izjema: OŽJE ZAVAROVANO OBMOČJE NIMA POSEBNEGA UPRAVLJAVCA

OŽJE ZAVAROVANO OBMOČJE NIMA POSEBNEGA UPRAVLJAVCA

▲ 130. člen ZON

Za doseganje varstvenih ciljev in namenov zavarovanega območja, ki ga je ustanovila država, skrbijo:

- **ZRSVN:** - izvaja redne naloge varstva naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti (117. člen)
 - izvaja posamične naloge upravljanja zo (133. člen)

ali

- **ministrstvo:** - sklepa pogodbe o varstvu ali pogodbe o skrbništvu
 - izvaja posamične naloge upravljanja zo (133. člen)

- **pogodbenik – skrbnik**

SODELOVANJE LOKALNIH SKUPNOSTI PRI UPRAVLJANJU ZO, ki ga je ustanovila država

▲ 131. člen ZON

JAVNI ZAVOD

Svet javnega zavoda

Lokalne skupnosti

/št. članov določi akt o ustanovitvi/

KONCESIONAR

Odbor koncesionarja

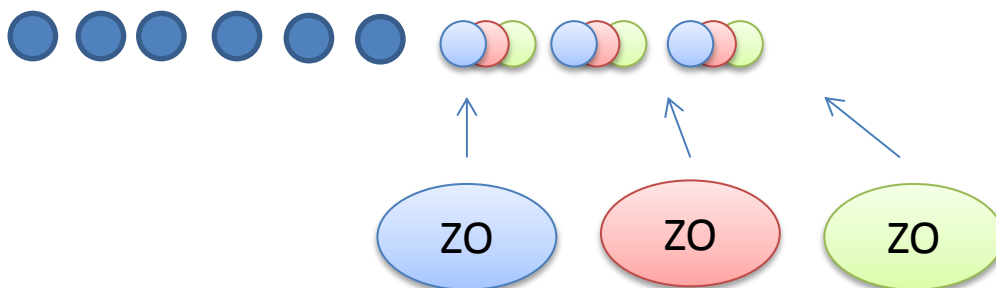
Lokalne skupnosti

/št. članov določi minister/

EN JAVNI ZAVOD upravlja VEČ ZO:

Sestava sveta javnega zavoda: max. **1/3** predstavnikov lokalnih skupnosti

Člani l.s. odločajo o vsebinah upravljanja zo, ki je na njihovem območju!

UPRAVLJANJE ZAVAROVANIH OBMOČIJ

STANJE

- upravlja javni zavod: **(7)**: TNP, PŠJ, Kozjanski RP, KP Kolpa, KP Goričko, KP Ljubljansko barje, KP Strunjan,
(2): Notranjski RP, *KP Pivška jezera*
- upravlja ustanovitelj neposredno v režijskem obratu **(1)**: NR Zelenci
- koncesija za upravljanje: **(2-3)**: KP Sečoveljske soline, NR Škocjanski zatok, *KP Radensko polje*
(1): *KP Logarska dolina*
- upravlja ZRSVN - z zavarovanim območjem, ki ga je ustanovila država in če je v aktu o zavarovanju tako določeno \oplus
- se poveri upravljanje javnemu zavodu, ki je ustanovljen z namenom usmerjanja trajnostnega gospodarjenja naravnih dobrin \oplus
- ožje zavarovano območje nima posebnega upravljavca: v pripravi NR Bobovek

POTRJEVANJE LETNIH PROGRAMOV IN POROČIL DELA

128. člen., 133. člen ZON

VLADA RS

TNP, KP Kolpa, KP Ljubljansko barje, KP Strunjan, Park Škocjanske jame & ZRSVN

0 ali MINISTRSTVO ali MINISTRSTVO & SOGLASJE MF

Kozjanski RP, KP Goričko, KP Sečoveljske soline, NR Škocjanski zatok

MINISTRSTVO ▲ ZON

TNP, KP Kolpa, KP Ljubljansko barje, KP Strunjan, Park Škocjanske jame, Kozjanski RP, KP Goričko, Park Škocjanske jame, KP Sečoveljske soline, NR Škocjanski zatok & ZRSVN

MINISTER IZDA SKLEP O POTRĐITVI
PROGRAMA IN POROČILA

- VARSTVENI CILJI IN VIZIJE TEMELJNE ZAKONODAJE OHRANJANJA NARAVE
- PROGRAMI, STRATEGIJE, AKCIJSKI NAČRTI OHRANJANJA NARAVE
- NAČRTI UPRAVLJANJA ZAVAROVANIH OBMOČIJ